Tisková zpráva České asociace sester, o.s.

Sněm předsedkyň a předsedů

Luhačovice 1.11.2008

Česká asociace sester již několik měsíců upozorňuje na nedostatek sester i zdravotnických asistentů v českém zdravotnictví. V průběhu měsíce října byla zahájena intenzivní spolupráce s MZ ČR při řešení těchto problémů.

Analýza:

ČAS navrhovala provést nejprve analýzu příčin tohoto stavu. Jaké obory nejvíce chybí? Všeobecná sestra a zdravotnický asistent, v menší míře však i další nelékařská povolání např. laboratorní asistenti. V oboru všeobecná sestra je citelný nedostatek specialistek v intenzivní péči a v pediatrii.

Nedostatek

K posouzení nedostatku zdravotnických asistentů a všeobecných sester máme k dispozici podklady ÚZIS - výstupy z výkazů za rok 2007 a 1. pololetí 2008. Z

výkazů víme, že **vloni chybělo kolem 750 sester a v letos červnu už to bylo více než 1000 sester.** Z terénu slyšíme hlasy, že aktuální potřeba je mnohem vyšší. Podle odhadů ČAS chybí v české zdravotnictví cca 5 000 tis všeobecných sester a zdravotnických asistentů.

Studium

Zájem absolventů oboru zdravotnický asistent o studium na vyšších zdravotnických školách a vysokých školách, nikoliv o práci ve zdravotnictví. Obecný společenský trend nejen v ČR, ale v celé Evropě. **Absolventi oboru zdravotnický asistent se rozhodli v 90% pro další studium. Na vyšších odborných školách pokračuje ve studiu z 1000 přijatých studentů přes 800 zdravotnických asistentů (90%) a na vysokých školách je situace stejná, studuje 980 všeobecných sester, absolventek vyšších zdravotnických škol z celkového počtu 1100 studentů.** Současný vzdělávací systém zachytává potenciální pracovní sílu.

Migrace sester

Sledujeme i migraci sester, která nemá zásadní vliv na počty sester v ČR, jak je někdy medializováno. **Pro práci v zahraničí bylo vydáno téměř 900 rozhodnutí, pro práci u nás bylo vydáno 2900 rozhodnutí ze států EU a 65 z mimočlenských států.** Většinou se jedná o sestry ze Slovenské republiky. Tento stav si porovnáme se situací ve státech EU na jednání hlavních sester v únoru 2009.

Špatné finanční hodnocení:

Nespokojenost sester je nejen s finančním ohodnocením. Velmi zarážející jsou vysoké úspory na účtech zdravotních pojišťoven a při tom nízké hodnocení ceny práce všeobecných sester, zdravotnických asistentů i ostatních nelékařských profesí. Ačkoli se průměrná mzda sester v regionech podle statistických výkazů pohybuje mezi 20 – 25 tisíci (průměr ČR je u sester 23 tisíc) je **navýšení mzdy nejvíce očekávané řešení.**

Další příčiny:

Malá atraktivita profese, nezajímavá pracovní perspektiva

Devalvace oboru zdravotnických asistentů jako oboru, špatná image profese

Neznalost kompetencí zdravotnických asistentů ve zdravotnických zařízeních

Prodlužování délky vzdělávání, obecné trendy

Nízké populační ročníky – od roku 2011 dramatický pokles patnáctiletých

Velká nabídka studijních programů

Málo lákavá nabídka zdravotnictví

Navrhovaná opatření k realizaci

Česká asociace sester podporuje systém vzdělávání oborů zdravotnický asistent a všeobecná sestra podle Zákona č.96/204 Sb. Současně si je vědoma nedostatků,

které v tomto systému vzdělávání existují, jsou však vázány většinou na obecné předpisy o vzdělávání v ČR, nikoliv specificky pro zdravotnictví.

- **Prověřit efektivitu vzdělávacího systému** – ze strany ministerstva je iniciováno jednání na úrovni náměstků ministerstva školství a zdravotnictví. Jednání s děkany vysokých škol, budou seznámeni se stávající situací a vyzvání k návrhu řešení – rozšíření kombinované formy studia, zlepšení prostupnosti vzdělávacího systému.

- Z**výšení úhrady za práci sester od pojišťoven.** Ministerstvo připravilo potřebné změny v novele zákona č. 48/1997 Sb., aby bylo možné provést změny v tzv. „úhradové vyhlášce“, **to znamená, aby bylo možné více zaplatit sestru jako nositele výkonu,** upravilo v zákoně § pro nelékařská zdravotnická povolání bez odborného dohledu, jako nositele výkonu.

- Z**výšení „indexace výkonu“ nelékařských zdravotnických pracovníků (sestry)** v sazebníku výkonů – zohlednění platné legislativy (zákon 96) a dosaženou kvalifikaci i odpovídající mzdu. Prakticky to znamená vytvoření prostoru pro zvýšení mzdy nelékaře, která bude uvedena ve výkonu, úhradou od pojiš´toven se dostane více peněz do zdravotnického zařízení a management má možnost sestry více zaplatit.

- Změnou v **„Sazebníku**“ vznikne prostor pro zvýšení ceny práce do úhradové vyhlášky, podle které jsou zdravotnická zařízení placena od pojišťoven. Do vyhlášky zapracovat kolik mohou zdravotnická zařízení využít na mzdy nelékařských pracovníků prostřednictvím pojistných plánů zdravotních pojišťoven. **Tyto změny se mohou projevit v průběhu 2 let.**

- **V přebytku pojišťoven** je sice 27 mld., ale nejprve musí proběhnout úhrada doplatků za péči a na zdravotních pojišťovnách závisí, kolik finančních prostředků bude uvolněno pro zdravotnická zařízení.

- Nařízení vlády č. 564/2006 Sb. - **Katalog prací** – v připomínkovém řízení jsme navrhli vytvořit samostanou platovou tabulku pro zdravotnické pracovníky – jednalo by se o novou tabulku platových tarifů podle platových tříd. Toto nařízení není v kompetenci MZ, ale byl učiněn podnět MPSV, návrh byl projednán s experty, nebyl přijat. **Podařilo se nám zabránit v prosazení návrhu pro zrušení tabulky v příloze č. 1** a přiznání platových tarifů zaměstnancům, kteří tam spadají (pedagogičtí pracovníci, zdravotničtí pracovníci, vykonávající pedagogickou činnost a pod) do tabulky š. 2 (státní správa)

- **Seznam zdravotních výkonů** – revizi provádí Pracovní skupina k Seznamu zdravotních výkonů s bodovými hodnotami a stanovení principů její činnosti. Do pracovní skupiny navrhlo MZ zástupce České asociace sester. **Bude**

umožněno podílet se na přípravě seznamu výkonů na 2. pololetí 2009 – přehodnotit některé sesterské i lékařské výkony, provést nové kalkulace.

- **Revize kompetencí sester** – v přípravě novela vyhlášky č. 424/2004 Sb., příprava probíhala ve spolupráci s profesními organizacemi. **Ještě letos půjde do připomínkového řízení,** všechny profesní organizace mají opět možnost provést další nové úpravy a **dohodnout se na výkonech, kterými je možné pověřit absolventa s vysokoškolským studiem nebo se specializací**

- Zapojit do problému nedostatku sester více odborníků. **Kulatý stůl** - oblast ošetřovatelství a nedostatku sester zapracovat do výstupů pracovní skupiny odborníků.

- Specificky je nutné věnovat se profesi **zdravotnický asistent**. Kompetence zdravotnického asistenta vyhovuje při práci na lůžkových odděleních. Je platným členem ošetřovatelského týmu. Vzdělání asistentů odpovídá jejich kompetencím. České zdravotnictví odborníky tohoto oboru nutně potřebuje.

- **Aktivity ČAS** - spolupráce s krajskou samosprávou při řešení problémů nelékařských povolání. Spolupráce s náměstkyněmi ošetřovatelské péče zdravotnických zařízení. Práce v pracovní skupině o seznamu zdravotních výkonů. Spolupráce s MPSV ke katalogu prací. Edukace zdravotníků o postavení a činnostech zdravotnického asistenta v ošetřovatelském týmu.

Podpora zvyšování kompetencí obou profesí. Aktivity směrem k laické veřejnosti pro zlepšení obrazu profesí zdravotnického asistenta a všeobecné sestry. Motivace studentů k výkonu povolání mimo jiné i nabídkou dalšího vzdělávání v kombinované formě. Podpora revize vzdělávacích programů, jejich efektivita a prostupnost. Započtení předchozího studia i praxe. ČAS bude tyto formy studia podporovat. Zapojení těchto profesí i do výchovy a preventivní edukace laické veřejnosti.

V Luhačovicích 1.11.2008
Mgr.Dana Jurásková, Ph.D., MBA